

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 203/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu Martina Vernarského a zo sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jánom Lemešom, Žižkova 19, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 127/2017 z 8. februára 2018 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] v časti, v ktorej namieta porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11 Co 127/2017 z 8. februára 2018, **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť [REDACTED] **o d m i e t a** ako neprípustnú.

3. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

4. Veci vedené pod sp. zn. III. ÚS 89/2019 a sp. zn. Rvp 989/2019 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 89/2019.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“, spolu aj „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 127/2017 z 8. februára 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu. Vec bola pridelená sudcovi Petrovi Strakovi, členovi tretieho senátu.

2. V inej veci ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 89/2019-9 z 5. novembra 2019 prijal proti napadnutému rozsudku krajského súdu na ďalšie konanie druhú ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručenú ústavnému súdu už 9. mája 2019 (pridelenú sudcovi spravodajcovi Mojmírovi Mamojkovi, pozn.), v ktorej namieta porušenie základného práva podľa čl. 21 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru, pričom súčasne zakázal Okresnému súdu Košice I v konaní sp. zn. 23 C 37/2018 vydať rozsudok vo veci samej alebo uznesenie, ktorým sa konanie končí, a to až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu v predmetnom konaní.

3. Podstatou oboch ústavných sťažností je namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 21 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 89/2019), ako aj základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (Rvp 989/2019) napadnutým rozsudkom krajského súdu z dôvodu, že krajský súd riadne nereagoval na jej odvolacie námietky a neodstránil pochybenia Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 215/2010 vyúsťujúcim do jeho rozsudku z 20. februára 2016 pri posudzovaní veci. V obidvoch prípadoch ide o skutkovo a právne totožné veci, avšak s iným odôvodnením a aj odlišnými namietanými základnými právami a právnym zastúpením sťažovateľky. Osobitne sa vytýka konajúcim súdom, že riadne nevyhodnotili všetky dôkazy svedčiace o falošných podpisoch a falošných zmluvách, na základe ktorých došlo k prevodu členského podielu sťažovateľov na žalovaného v 1. rade, na základe ktorého následne stratili svoje obydlie. Odôvodnenia rozsudku krajského súdu a okresného súdu, ktoré treba posudzovať ako jeden celok, signalizujú mimoriadne zužujúci pohľad na posudzovanie komplexného súboru skutočností, ktoré mali podľa tvrdenia sťažovateľky (aj sťažovateľa) viesť až k definitívnej strate ich členského podielu v bytovom družstve, na ktorý je naviazané ich obydlie.

4. Podľa čl. X bodu 3 dodatku č. 1 a úplného znenia rozvrhu práce ústavného súdu od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 schváleného plénom ústavného súdu 27. mája 2020 (ďalej len „rozvrh práce“) veci, na prerokovanie ktorých sú príslušné prvý a tretí senát ústavného súdu v zloženiach platných v obdobiach od 17. februára 2019 do 25. apríla 2019, od 26. apríla 2019 do 16. októbra 2019 a od 17. októbra 2019 do 31. mája 2020, ak bol ich členom sudca Mojmir Mamojka (zánik funkcie sudcu ústavného súdu, pozn.), prerokuje ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca v danej veci (sudca Peter Straka) podľa súčasného rozvrhu práce.

V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce ústavného súdu vec preto prerokoval III. senát ústavného súdu v zložení Martin Vernarský – predseda senátu, Ivan Fiačan a Peter Straka:

Podľa čl. X bodu 4 rozvrhu práce veci pridelené do 31. mája 2020 sudcovi Mojmirovi Mamojkovi, ktoré neboli k tomuto dňu vybavené odložením podľa § 53 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ani v nich nebolo vydané rozhodnutie, ktorým sa konanie pred ústavným súdom končí, sa pridelujú sudcovi Ivanovi Fiačanovi (teda aj vec sp. zn. III. ÚS 89/2019, pozn.).

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

8. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Ústavný súd je viazaný rozsahom návrhu na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde), a preto do rámca referenčných ustanovení ústavný súd nezahrnul tie práva, ktoré sú síce obsiahnuté v odôvodnení ústavnej sťažnosti, no sťažovateľka ich do návrhu na rozhodnutie ústavného súdu nezahrnula.

12. Ústavný súd zahrnul do predmetu konania výlučne napadnutý rozsudok krajského súdu, keďže vo vzťahu k iným rozhodnutiam uvedeným v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľka nenavrhlа vysloviť porušenie základných práv (čl. 127 ods. 2 ústavy).

II.A K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu (výrok 1 rozhodnutia)

13. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd zistil, že v tejto časti spĺňa náležitosti ustanovené v zákone o ústavnom súde, a zároveň nezistil procesné prekážky, ktoré by podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde bránili jej prijatiu

na ďalšie konanie, a preto podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

II.B K namietanému porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu (výrok 2 rozhodnutia)

14. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd zistil, že pod sp. zn. III. ÚS 89/2019 prebieha na ústavnom súde konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky doručenej už 9. mája 2019, v ktorej namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri bod 2). V uvedenom súvisiacom konaní bude pritom s ohľadom na dôvody ústavnej sťažnosti i na povinnosť ústavného súdu zohľadniť všetky rozhodujúce čiastkové aspekty práva na spravodlivé súdne konanie nevyhnutné podrobiť prieskumu i postup krajského súdu v označenom žalovanom konaní, keďže jeho prirodzeným procesno-právnym vyústením je práve napadnutý rozsudok, a tak prípadné ústavne relevantné vady postupu infikujú neústavnosťou aj rozhodnutie, ktoré takýto postup završuje.

15. Začatie konania pod sp. zn. III. ÚS 89/2019 tak bráni tomu, aby vo veci namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prebiehalo na ústavnom súde súbežne aj konanie vedené pod sp. zn. Rvp 989/2019 (III. ÚS 203/2020).

16. Podľa § 55 písm. b) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná.

17. Prekážka prv začatého konania (litispendencia) bráni tomu, aby na ústavnom súde prebiehali dve konania o rovnakom namietanom porušení práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne dve konania v tej istej veci. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O prekážku litispendencie nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

18. Vzhľadom na uvedené zistenia, keďže ústavný súd v identickej veci sťažovateľky (t. j. vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu č. k. III. ÚS 89/2019-9 z 5. novembra 2019) už koná, z dôvodu prekážky prv začatého konania v tej istej veci bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky vedenú pod sp. zn. Rvp 989/2019 (III. ÚS 203/2020) odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde (obdobne napr. II. ÚS 203/2019).

II.C K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu (bod 3 výroku rozhodnutia)

19. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

20. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

21. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu začala v okolnostiach prípadu sťažovateľa plynúť od doručenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 130/2018 z 13. februára 2019 (o odmietnutí dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu) jeho právnomu

zástupcovi, teda nie od jeho právoplatnosti, ako to tvrdí sťažovateľ. Z príloh ústavnej sťažnosti totiž vyplýva, že právny zástupca sťažovateľa prevzal toto uznesenie už 26. marca 2019, teda lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku uplynula sťažovateľovi 26. mája 2019. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu až 3. júna 2019 (sťažovateľ pri písomnom podaní ústavnej sťažnosti zvolil elektronickú podobu s autorizáciou, pozn.), je zjavné, že bola podaná oneskorene, teda po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty.

22. V nadväznosti na uvedené ústavnému súdu pri predbežnom prerokovaní nezostala iná možnosť, len odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

II.D K spojeniu vecí (bod 4 výroku rozhodnutia)

23. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde ak tento zákon v piatej časti alebo šiestej časti neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, vzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom podľa povahy veci primerane Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

24. Podľa prvej vety § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

25. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 62 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 166 ods. 1 CSP.

26. Podľa § 7 ods. 1 písm. e) zákona o ústavnom súde a čl. II bodu 10 rozvrhu práce v záujme hospodárnosti konania môže plénum ústavného súdu rozhodnúť o spojení vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené členom rôznych senátov ako sudcom spravodajcom, na spoločné konanie, ak tieto veci spolu skutkovo alebo právne (z hľadiska predmetu konania) súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

O spojení ostatných vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré spolu skutkovo alebo právne (z hľadiska predmetu konania) súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov, rozhoduje príslušný senát ústavného súdu určený podľa bodu 5, a to na návrh sudcu spravodajcu vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne senát inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr.

27. Z oboch ústavných sťažností (pozri body 1 až 3) vyplýva, že tieto sa týkajú sťažovateľky, a obsah týchto ústavných sťažností je z väčšej časti identický. Sťažovateľkou označený porušovateľ práv je v oboch ústavných sťažnostiach krajský súd.

28. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd v záujme hospodárnosti konania podľa § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 CSP rozhodol, že veci ním vedené pod sp. zn. III. ÚS 89/2019 a sp. zn. Rvp 989/2019 (III. ÚS 203/2020) spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 89/2019, a to z dôvodu efektivity, keďže uvedená vec je z hľadiska jej predbežného posúdenia vo vyššom štádiu prípravy na jej prerokovanie v senáte.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Martin Vernarský
predseda senátu